

18 ta' Novembru, 1960

Imhalef:—

Onor. Dr. A. Magri, B.Litt., LL.D.

Il-Qorti

versus

Lawrence Zammit

**"Maintenance Order" — Alimenti — Adulterju — Sevizji
— Mahfra**

Ir-ragel ghandu raguni tajba b'ix jillaq lill-martu jekk din tik-kommetti adulterju, u li jidhdiha l-alimenti. U dan anki jekk, meta telaqha, huwa kien in bwona fede konvint li hija ttradietu, ghalkemm il-prova dettativa tal-adulterju jsir jaf biha wara. U mhux ostakolu ghal dan id-dritt tieghu l-fatt illi huwa, qabel ma telaq il-martu, kien bl-atteggjament tieghu donnu hafriha; ghalex il-mahfra hija ntiza bil-kondizzjoni li l-mara ma terqax tittradieh, u ma tibqghax tiswa jekk il-htija tirripeti ruhha.

Sevizji huwa dawk l-atti tar-ragel li jkunu tali li jipperikolaw l-inkolumita personali jew mentali tal-mara, jew johlqu perikolu ghal din l-inkolumita. Iridu jkunu atti abittwali, u mhux semplicement atti ta' vjolenza li jkunu provokati minn tilwima tal-mument.

Inna, jekk ir-ragel taht dawn id-cirkustanzi huwa ntitolat jidhad l-alimenti lill-martu, huwa obligat imantni lill-uliedu minuri li jkunu jghixu maghha, u sakemm jibqghu maghha.

Il-Qorti:— Rat l-att tač-čitazzjoni għall-konferma, wara li qatel xejn tkun giet magħmula kull dikjarazzjoni meħtieġa u jkun gie mogħti kull provvediment li jmiss, tal-Ordni mogħti fis-26 ta' Novembru 1957 mill-Qorti tal-Maġistrati li żżomm seduti fil-Law Courts, Cardiff, fuq it-talba ta' Kathleen Zammit, mart l-imsemmi Lawrence Zammit, li tih dik il-Qorti, wara li qatgħet li l-konvenut kien vo'ontarjament ittraskura li jagħti manteniment xieraq għaliha u għal żewġ uliedha minuri Maria u Carmen, u li kien ħati ta' krudeità kontinwa versu lejha, ikkundannatu provvizorjament iħallas lill-imsemmija Kathleen Zammit is-somma ta' £1.10.0 fil-gimgha għaliha u 10s. fil-gimgha għal kull waħda miż-żewġ itfal fuq imsemmija, kif ukoll ikkundannatu jħallas is-somma ta' 7s.6d. għal spejjeż li saru sabiex ingħata dak l-Ordni;

Omissis;

Ikkunsidrat;

Illi d-digriet "de quo" gie mogħti fuq l-istanza ta' Kathleen Zammit, mart il-konvenut, fuq l-imputazzjoni li huwa "had wi'fully neglected to provide reasonable maintenance for herself and her two infant children, whom he is legally l'able to maintain, and had been guilty of persistent cruelty to her";

Illi, għall-aħjar trattazzjoni tal-kawża, xieraq li tigi kunsidrata l-pożizzjoni tar-responsabbiltà tal-konvenut, l-ewwel fil-konfront ta' martu, u mbgħad fil-konfront ta' wliedu;

Illi għar-rigward ta' Kathleen Zammit, kif jidher mid-dokument fol. 19, fost il-motivi li għalihom l-imsemmi Ordni seta' jiġi kontestat mill-konvenut, kieku huwa kien parti fil-proċeduri, hemm (1) "that the wife has committed adultery which has not been condoned, connived at, or condoned to by the husband", (2) "that the husband had reasonable cause to leave his wife", (3) "that the husband has not been guilty of a cruelty which was persistent";

Illi l-konvenut, quddiem din il-Qorti, qiegħed jimputa lill-martu adulterju bil-konvivenza tagħha ma' Bil Greenslade, u wasal ukoll bex jagħti provi tiegħu. Difatti, hija stess ammettiet ma' Frank Debono (fol. 115) li għandha wisq grazzja ma' Bill u tħobbu hafna, u li darba marret miegħu f'party, sikret u kellha x'taqsam miegħu. Ammettiet sostanzjalment l-istess haġa ma' Phillis Debono (fol. 116), u stqarret magħha li . . . . . ;

Illi, għad li l-konvenut qabad lill-martu tagħmel is-sinjali lil Greenslade fil-bar, u dik i'-lejla gġieled magħha u sawwatha, u mbgħad taqa' magħha għal ċertu żmien, dan però ma jikkostitwix ostakolu legali; għaliex anki jekk seta' jfisser mahfra, din hija ntiża bil-kondizzjoni li hija ma terġax; u martu, wara li hu telaq mill-Ingilt'erra, daħlet f'darha lil Greenslade u għexet miegħu regolarment. "Condonation of matrimonial offences", jgħid Halsbury, "means the complete forgiveness of all such offences as are known to or believed by the offended spouse . . . . subject . . . . to the express or implied condition that no further matrimonial offences shall occur . . . . If a subsequent offence should arise, the forgiveness is cancelled, and the old cause of complaint is revived" (Laws of England, Vol. X, §§1004-005, Hailsham Edition);

illi, għalhekk, il-motiv tal-adulterju jinsab sostnut;

Illi konsegwentement i'-konvenut kellu raġuni tajba li jaktanduna lill-martu. Xejn ma jiswa illi l-prova deċiżiva tal-imsemmi adulterju sar jaf biha wara; għaliex huwa telagħha mhux b'kapriċċ, iżda bil-fehma soda li hija kienet ittradietu. Ikompli josserva Halsbury:— "A mens rea is necessary for a conviction; and so, where a man refused to maintain his wife in the bona fide belief that she had committed adultery, he would not be convicted". U aktar il-quddiem l-istess awtur jinnota illi "a husband cannot be convicted . . . . for neglecting to maintain his wife if she refuses to live with him without justification" (op. cit.. XXV, § 788, note (g), §952);

Illi, taħt dawn iċ-ċirkustanzi, anki t-tieni motiv jinsab sostanzjat;

Illi, rigward it-tielet motiv, xieraq li jinghata s-sinifikat legali ta' "cruelty". Din, kif jghid Halsbury, "may be defined as conduct of such a character as to have caused danger to life, limb or health (bodily or mental), or as to give rise to a reasonable apprehension of such danger" (op. cit. Vol. X, §954) — haqa li fil-każ taghna ma tirrikorrix. Difatti, il-konvenut fix-xhieda tieghu (u l-Qorti ma ghandhiex motiv biex tiskartaha) qal illi gie li refa' jdejh fuq martu; darba ftit wara ż-żwieġ, meta hija riedet tikteb ittra lil persuna u ma riedetx tghidlu lil min (fol. 104); drabi oħra huwa gie li ta daqqa ta' narfa lill-martu, meta din kienet tirrispondieh, tgħajjat miegħu u tifferoċja, però dak inhar stess kienu jirrangaw u jagħmlu paċi (fol. 90). L-unika darba li sawwatha kienet meta martu, fi-bar, kienet għamlet xi sinjali lil Greenslade (fol. 43 tergo). Dan id-diportament tal-konvenut, fil-fehna tal-Qorti, mhux tali li jikkostitwixxi l-allegata krudeltà; difatti, ordinarjament il-konvenut kien igib ruħu ma' martu bħal irġiel oħra. Hija qatt ma lmentat mal-miżżewġin Debono, li damu joqgħodu mal-konvenut għal xi tliet snin u nofs; anzi, ekond ix-xhud Phillis Debono, "he was happy, and so was she" (fol. 115 u 116);

Illi, konsegwentement, lanqas kien hemm il-"persistent cruelty" lilu attribwita, li legalment hija "cruelty continued on a period of time and persevered in, and not merely an act of violence on a sudden quarrel" (Halsbury, op. cit., Vol. X, §1339);

Illi minn dak li ntqal tinzel il-konsegwenza illi l-konvenut għandu motiv suffiċjenti biex jikkontesta l-Ordni "de quo", safejn dan jirrigwarda lil Kathleen Zammit, martu;

Illi, kwantu ghat-tfa', skond id-dokument fol. 20, il-konvenut jista' jopponi dak l-Ordni fil-każ li "either or both of the children have attained the age of sixteen years" — ċirkustanza din li ma tirrikorrix, billi bintu Maria fil-31 ta' Marzu ta' din is-sena għalqet sitt snin (fol. 9), u Carmen fil-25 ta' Marzu għalqet erbgha snin (fol. 10); u għalhekk dwar dawn it-tfa', sakemm kienu ma' ommhom l-Ingilterra u ma ngħaqdux mal-konvenut hawn Malta, jehtieglu jiġi konfermat sa fejn u in kwantu ma giex minnu ga eżegwit.

Issa, jirrizulta mill-atti tal-kawża "Lorenzo Zammit vs. Avv. Dr. F.X. Vassallo et et ne.", deċiża minn din l-Qorti fid-19 ta' Gunju 1959 (li fiha ma sarx appell, u li saret in kontestazzjoni ta' Kathleen Zammit rappreżentata minn kuraturi) il'i hija bit-tfal giet Malta fl-14 ta' Mejju 1959, u illi minn dak inhar it-tfal ġew restitwiti lill-konvenut u miegħu baqgħu sal-lum, u b'hekk ġie nieqes il-presuppost li għaliegħew ġew dekretati l-alimenti;

Illi mid-dokumenti eżibiti, u speċjalment mill-prospett allegat mal-ittra tač-"Children's Officer" (fol. 175), jirrizulta illi l-konvenut, in eżekuzzjoni tad-digriet "de quo", ħallas għat-tfal is-somma komplessiva ta' £61.15.0, mentri huwa, sa meta t-tfal reggħu ngabru miegħu, kellu jħallas is-somma ta' £76.5.8, u għalhekk huwa fadallu jagħti bilanč ta' £14.10.8 in eżekuzzjoni tal-imsemmi digriet alimentari, oltre nofs is-somma ta' 7s.6d. dovuti għall-ispejjeż relattivi għall-istess digriet;

Għal dawn il-motivi;

Tikkonferma l-Ordni fuq riferit tas-26 ta' Novembru 1957 in kwantu għa'l-alimenti tal-minuri Maria u Carmen aħwa Zammit, limitatament għas-somma ta' £14.10.8 u nofs l-ammont ta' 7s.6d. dovuti għall-ispejjeż fuq migjuba; u tiddikjara li ma tikkonfermax l-istess Ordni għall-kumplament;

L-ispejjeż li saru quddiem din il-Qorti jithallsu mill-konvenut.
